SVOBODA **СВОБОДА**
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

111. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 12, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЧЕРВНЯ 1993. Ч. 111. РІК C.

ПІДТРИМУЮТЬ Л. КРАВЧУКА

Одеса (УНІАР). — Тут 9-го червня стали відомі результати опитування громадських і політичних об'єднань з приводу того, хто на їхню думку має очолити Уряд. Одеський осередок українського політичного об'єднання „Державна Самостійність України" підтримує кандидатуру Президента Леоніда Кравчука, але без надання йому надзвичайних уповноважень, бо вони можуть бути використані на шкоду Україні, оскільки, на думку керівників ДСУ, Л. Кравчук не цілком відповідає потребам нації. Одеський відділ Української Національної Асамблеї також вважає, що Уряд повинен очолити Президент Кравчук і що йому треба надати надзвичайні уповноваження.

На спільній пресовій конференції 4-го червня в Києві керівники Партії Демократичного Відродження України (ПДВУ) та „Нової України" Володимир Філенко і Володимир Гриньов дали оцінку подіям у Верховній Раді, які, на думку обидвох лідерів, засвідчили про бездіяльність законодавчого органу і не зробили діючою виконавчу владу. В. Гриньов вважає, що без єдиної виконавчої влади проведення економічних реформ неможливе. „Якщо в найближчі дні ми не підемо шляхом ринкових реформ, то станемо свідками того, що під сумнівом опиниться незалежність України", — підкреслив лідер „Нової України". В. Філенко сказав, що криза політичної влади спричинена безконтрольністю державної влади і бюрократії. На його думку, для виходу з економічної кризи необхідно надати уповноваження виконавчій владі, хоча б на літній період. Обидва лідери піддали критиці невизначеність дій Президента Кравчука.

Українська Консервативна Республіканська Партія виступає проти Президента Кравчука і вважає, що Уряд має очолити прем'єр-міністер Леонід Кучма. Кабінетові Міністрів УКРП радить підпорядкувати усі президентські структури, а центральний апарат Президента зліквідувати як зайву паразитичну структуру.

Трудовий Конгрес України 3-го червня оприлюднив заяву, в якій сказано, що очолити виконавчу владу повинен Президент, оскільки необхідні рішучі та збалянсовані зміни у кадрах, у сфері економічних реформ, у боротьбі зі злочинністю тощо.

Конгрес Національно-Демократичних Сил вважає необхідним запровадження надзвичайного стану в економіці, підпорядкування Уряду Президентові, якому також рекомендують підпорядкувати ряд інших структур управління економікою. Організації, що входять до КНДС, виступають за розпуск Верховної Ради як органу, нездатного в загрозливих для держави умовах виконувати свої функції. КНДС закликає провести нові вибори до представницьких органів усіх рівнів, ухвалити нову конституцію та запровадити єдину централізовану структуру влади на чолі з Президентом. Про це представники фракції КНДС у Верховній Раді заявили на пресовій конференції в Києві 3-го червня. Вони зазначили, що більшість депутатів Верховної Ради зорієнтована на те, щоб віддати Україну в „обійми" Росії. КНДС вважає, що нині плянoмірно руйнується усі державні структури. Свідченням цього було і голосування за надання надзвичайних уповноважень Президентові і внесення змін до конституції. Щодо договору Старт-1, то учасники КНДС вважають, що його можна ратифікувати лише в тому випадку, коли Україні будуть надані гарантії безпеки.

Л. ЕСПИН У КИЄВІ

Як уже інформовано, секретар оборони ЗСА Лес Еспин відвідав Київ 6—7-го червня ц.р. і мав зустрічі з чільними членами Уряду України. На фото вгорі Л. Еспина (справа) вітає Президент України Леонід Кравчук. У дверях — С. Талботт, спеціяльний амбасадор ЗСА для незалежних країн колишнього СССР.
(Світлила ред. М. Коломиєць)

Домовляються про ґарантії і безпеку

Київ (УНІАР). — Тут 5-го червня в Українському Інституті Міжнародних Відносин відбулася наукова конференція „Ядерна зброя і безпека нових незалежних держав" (Україна, Білорусь Казахстан, Росія). У праці конференції взяли участь державні і політичні діячі, представники громадськости країн Европи і Америки. Учасники конференції були єдині в тому, що закінчення холодної війни та зміна у поляризації ситуації у світі створили унікальну можливість початку безпрецедентного демонтажу світових ядерних арсеналів.

Гості схвально поставилися до намірів України, Білорусі та Казахстану в майбутньому стати без'ядерними.

Президент України Леонід Кравчук на пропозицію Національного Комітету України з Питань Роззброєння скерував українську делеґацію до Женеви, Швайцарія, для участи у праці 14-ої сесії Спеціяльної контрольної комісії, створеної для здійснення угоди між ЗСА і колишнім СССР про ліквідацію ракет середнього і меншого засягу. Сесія працює від 7-го до 25-го червня.

Відбувся з'їзд Ліберальної Партії України

Київ (УНІАР). — Тут 3-го червня відбувся 1-ий з'їзд Ліберальної Партії України, на який прибуло 135 делегатів з різних областей, а також запрошені представники влади, банків, журналісти, члени партій та промисловці.

З доповіддю про соціяльно-політичне становище в Україні виступив президент партії Ігор Маркулов. „У нашої держави сьогодні є тільки один шлях — шлях до ринкової економіки через реформи. І Ліберальна Партія знає як привести Україну до ринкової економіки", — заявив Маркулов. На його думку, економічні реформи будуть успішними лише тоді, коли уряд опиратиметься на здорову політичну силу, яка може забезпечити виконання цих реформ. Ліберальна Партія України виступає за приватизацію і за інвестування інтелектуального потенціялу нації.

І. Маркулов зазначив, що нині не можна допустити розвалу в армії через побутову невлаштованість. Військовиків треба забезпечити в першу чергу, але не забувати і про захист праці робітника, яка є власністю цього робітника. Потрібна альтернативна система інформації, створення могутньої банківської системи, введення національної валюти.

На з'їзді ЛПУ деякі промовці наголошували, що треба докласти всіх зусиль з метою привести партію до влади. На це Маркулов відповів: „Нині нема проблеми взяти владу, а є проблема, як реалізувати цю владу".

В ухваленій з'їздом резолюції сказано, що консервативні сили гальмують ринкові реформи і це є причиною кризи в Україні. Ці ж сили, на їх думку, розвалили економічні зв'язки між державами СНД. Тому, вважають ліберали, „зараз Україні потрібна сильна виконавча влада".

ПОМЕР ПАТРІЯРХ МСТИСЛАВ

Коли це число „Свободи" йшло до друку, з Патріяршої Канцелярії в С. Бавнд Бруку, Н.Дж., повідомлено, що Його Святість Патріярх Мстислав І упокоївся в Бозі у п'ятницю, 11-го червня 1993 року в год. 7-ій 40 хв. ранку. Про похоронні відправи буде своєчасно повідомлено.

Посадником Лос Анджелесу став республіканець

Лос Анджелес. — Вперше від 1961 року більшість мешканців Лос Анджелесу (54 відсотки) віддали свої голоси за кандидата Республіканської партії Ричарда Ріордана — мільйонера, великого підприємця і правника. 46 відс. виборців проголосували за кандидата демократів ліберала Майкла Ву, що походить з родини китайських імігрантів, який займав пост члена міської Ради.

Р. Ріордан — 63-річний білий мультимільйонер, приступить до праці 1-го липня. З першого ж дня він повинен вирішувати складні проблеми, серед яких напружені расові відносини і бюджетний дефіцит Лос Анджелесу, який становить 500 млн. дол. Новий посадник бачить лише один спосіб оживлення міської економіки. Це гарантія безпеки мешканців міста, яку він хоче відновити, значно збільшивши кількість працівників управління поліції.

Новий посадник також має намір заохочувати приватних промисловців, хоч поки що він не сказав, яким чином. Серед його економічних ініціятив — пропозиція віддати лосанджелеське міжнародне летовище у винайм приватним компаніям.

Кандидатуру головного суперника Ріордана — Майкла Ву — схвалив президент Билл Клінтон, але, як пишуть коментатори, білий кандидат-республіканець зміг перемогти завдяки агресивному становищу, яке він займав у передвиборчій кампанії, і з допомогою шести мільйонів долярів, які він взяв з власного гаманця і вклав у передвиборну кампанію. Р. Ріордан — ірляндський католик, отримав спадок від батьків і значно збільшив його, займаючись торгівлею нерухомостей.

За іронією долі, президент Клінтон благословив Майкла Ву на боротьбу за пост посадника після прибуття з Тексасу, де він благословив на боротьбу за пост в Сенаті демократа Роберта Кругера. І один, і другий протеже Президента потерпіли поразку.

СТРАЙК В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Донецьке (УНІАР). — Тут 10-го червня на площі перед будинком Донецької Обласної Ради вже третій день триває безперервний мітинг шахтарів, які розпочали страйк 7-го червня. Все більше шахт та підприємств приєднуються до страйку. На першу годину дня в четвер страйкувало вже 184 шахти та 69 підприємств на Донеччині, за винятком пекарень. Працівники 31-го підприємства Харкова також на зборах ухвалили рішення про страйк солідарности.

Про підтримку українських страйкарів заявили шахтарі Росії, Казахстану, Білорусі та Польщі, які надіслали телеграми Президентові України та президентам своїх держав. У телеграмах сказано, що вони підтримують вимоги українських шахтарів. У всіх телеграмах містяться заклики негайно провести референдум щодо довір'я Верховній Раді і Президентові. Представник Президента в Донецькій області кілька разів зустрічався зі страйкуючими шахтарями, однак переговори ще не закінчилися.

Провід Української Республіканської Партії оприлюднив звернення до страйкуючих шахтарів, у якому сказано, що Уряд за півроку не зміг оволодіти ситуацією і це привело до загострення кризи та до нового підвищення цін. Провід УРП закликає шахтарів вимагати: нових виборів до парляменту; справедливої рівної для всіх приватизації; надання землі всім, хто хоче на ній працювати; негайного впровадження повноцінної власної валюти.

Як повідомила російська телевізія, шахтарі Воркути телеграмою повідомили президента Росії Боріса Єльцина, що з 11-го червня вони оголошують страйк на підтримку шахтарів Донбасу.

Політична рада Конституційно-Демократичної Партії України (КДПУ) оприлюднила заяву, в якій сказано, що парлямент, який має бути ареною боротьби різних партій, сам перетворився на партію. Існуюча анархія та безвідповідальність несе загрозу громадському мирові та існуванню держави. Деякі урядові групи, сказано в заяві, намагаються зберегти статус-кво, який дозволяє їм наживатися. Вихід з кризи лідери КДПУ бачать тільки поза цією системою влади, у якій конкурують не ідеї, а особи.

Християнсько-Демократична Партія України (ХДПУ), як і раніше Народний Рух України, висловила свою опозицію до всіх структур влади.

Депутат Верховної Ради України Валерій Мещеряков у статті „Україна: реалії і перспективи", надрукованій в одній з харківських газет, пише, що причина кризи в Україні та в СНД „випливає з Біловезької змови 1991 року". Він також стверджує, що Президент України „грає на руку націоналістам, які взяли курс на розпуск Верховної Ради". За словами Мещерякова, „націонал - державників, яких у Верховній Раді понад 100 осіб, підтримує менше одного відсотка населення".

Федерація Профспілок України оголосила передстрайкову готовність, однак підтримує лише економічні вимоги страйкарів. Голова федерації Валентин Пожедаєв на пресовій конференції в Києві 10-го червня заявив, що ціни зросли майже втричі, а заробітну платню підвищено тільки в півтора рази. Таким чином порушено генеральну тарифну угоду.

У СВІТІ

МІНІСТРИ ФІНАНСІВ 12 держав — членів Европейської спільноти на зустрічі в Люксембурзі вирішили надати 1 більйон екю для забезпечення безпеки нуклеарних електростанцій у східньоевропейських державах, а також для демонтажу їх реакторів в екстренних випадках. Ці гроші у вигляді позики призначені для України, Росії, Вірменії, Литви, Болгарії, Мадярщини та інших країн. У свою чергу ЮНЕСКО в рамках програми, присвяченої Чорнобилеві, яка в ці дні обговорюється в її паризькій головній квартирі, має намір виділити в цьому році 150,000 дол. на різні проєкти в ділянці освіти, науки і культури.

У ПОВНІЙ КОНСПІРАЦІЇ в бразилійському місті Санта-Круз-до-Суль була проголошена нова „незалежна держава". У присутності кількох журналістів до 30 сепаратистів на чолі з Іртоном Марксом повідомили про створення „федеративної республіки Пампи" у складі трьох південних бразилійських стейтів — Парани, Санта Катаріни і Ріо-Гранде-до-Суль. Виступаючи перед присутніми, І. Маркс заявив, що він впевнений у перемозі ідей сепаратизму. Бразилія, за його словами, переживає сумні часи, але від неї відокремляться й інші райони.

НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ лідера правлячої Прогресивно-консервативної партії, який стане новим прем'єр-міністром Канади, найліпші шанси завоювати цей високий пост має міністер національної оборони Кім Кепбелл. Її готові підтримати 43 відс. делегатів партійного з'їзду, який 13-го червня повинен назвати наступника теперішнього голови уряду Браєна Малруні. Другий претендент — міністер охорони довкілля Жан Шаре може розраховувати лише на голоси 31 відсотка.

ГОЛОВА МЕДЖЛІСУ кримсько-татарського народу Мустафа Джемілєв, повернувшись з поїздки до Німеччини, Данії і Голляндії, заявив: „Скрізь нас приймали тепло, обіцяли допомогу державну і від громадських організацій. Це посилює наші сподівання на відродження кримсько-татарської державности у складі України. Жаль тільки, що українська влада досі ігнорує наші проблеми. Ні президент, ні Верховна Рада все ще не визнала меджліс як повноправний орган кримсько-татарського народу".

ЧЕРЕЗ КІЛЬКА ГОДИН ПІСЛЯ того, як ізраїльський прем'єр-міністер Їцак Рабін заявив, що Ізраїль та Йорданія невдовзі підпишуть двосторонній мирний договір, уряд Йорданії офіційно відповів, що ніколи не погодиться на підписання сепаратного мирного договору з Ізраїлем.

ДУХОВНИЙ ПРОВІДНИК ливанської організації Гезболла Госейн Мусаві запропонував оголосити кару смерти для лібійського лідера Муамара Каддафі — за те, що він, дозволивши прочанам відвідати святі мусулманські місця в Єрусалимі, став „відступником від ісляму". Попередню кару проголосив аятолла Хомейні щодо англійського письменника Салмана Рушді, автора книги „Сатанинські вірші".

НІМЕЦЬКІ ПРОМИСЛОВЦІ є зацікавлені у поглибленні економічних зв'язків з Україною, зокрема шляхом розвитку співробітництва між фірмами. За останній рік в Україні відкрито представництва 90 компаній і створено понад 100 німецько-українських підприємств. Про це заявив представник німецького уряду Дітер Фогель напередодні візити до Києва канцлера Гельмута Коля. На думку Д. Фогеля, в Києві доцільно заснувати німецьке координаційне економічне бюро.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНА ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВА корпорація вкладів заявила в середу, 9-го червня, що комерційні банки країни заробили у першому кварталі 1993 року 10.9 біл. дол., що є значною сумою у порівнянні з минулорічною сумою 7.6 біл. дол. Ці підрахунки зроблено на базі 11,328 комерційних банків, а успішність заробітків приписують збільшенням активів, що в свою чергу дозволило банкам не відкладати великих сум на покриття можливих позичкових втрат.

ВИГРАВШИ РЕСПУБЛІКАНСЬКУ номінацію на кандидата в губернаторських виборах нюджерзького стейту, Крісті Тодд Вітман наступного ранку розпочала свою передвиборчу кампанію. Найперше вона створила спільний республіканський фронт зі своїми вчорашніми опонентами та зробила переорганізацію свого персоналу, який має займатися її передвиборчою кампанією, зробивши керівником свого брата. К. Вітман відразу розпочала двобій з теперішнім губернатором Ню Джерзі Джеймсом Флоріо, закидаючи йому, що він „політикус", говорячи про зменшення податків у виборчому році. Губернатор Дж. Флоріо також не тратить часу у цьому двобої, бо його співробітники відразу почали розповсюджувати листівки з критикою економічної політики К. Вітман, яку вона зробила головною точкою своєї передвиборчої кампанії.

НЕГРИТЯНСЬКІ ЧЛЕНИ ПАЛАТИ Репрезентантів заявили, що будуть голосувати проти бюджету Президента, якщо він у своїх компромісах зі Сенатом зробить зміни у пляні охорони здоров'я Медікер та допомогових програмах для незаможних громадян ЗСА.

МИНУЛОГО ВІВТІРКА, 8-го червня, головний керівник Американського поштового уряду Марвін Ренйон сказав, що від наступного тижня буде заборонено курити в приміщеннях поштових урядів по цілій країні. За словами М. Ренйона, цей захід прийнято в ім'я створення безпечних і здорових умов для працівників і відвідувачів пошти та її клієнтів.

КОННЕКТИКАТ ВПРОДОВЖ багатьох років уважався центром виробництва пальної зброї, але у вівторок, 8-го червня він став третім стейтом після Ню Джерзі та Каліфорнії, де забороняється продавати напівавтоматичну зброю, тобто рушниці військово-нападного стилю включно із рушницями марки „Колт спортер", яку виробляють у Гартфорді. Цей законопроєкт у стейтовоу сенаті здобув однакову кількість голосів 18 до 18, а тоді перевагою одного голосу від заступника губернатора Юніс Ґрорк його булої схвалено. Півтори години після голосування губернатор стейту Ловелл Вайкер підписав це схвалення, що негайно стало законом.

Мова однієї п'єси може бути різна

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Про найновішу п'єсу нашої молодої і талановитої режисерки та душі театральної групи „Яра" Вірляни Ткач ми вже писали перед прем'єрою цієї постановки в Ню Йорку.

На закінчення двотижневої вистави „Сліпого зору" В. Ткач зайшла до редакції, де вона є частий гість, в товаристві двох молодих українських акторів, які приїхали з групою після їхньої участі у театральному міжнародному фестивалі в Харкові та де вони вже брали участь у прем'єрі та дальших виставах нової п'єси „Сліпий зір". П'єса побудована на житті та творчості українського поета і письменника Василя Єрошенка, що сліпцем перебував довгі роки в Японії, відтак в своїй батьківщині був засланий совєтською владою, а його рукописи були знищені.

Молоді українські актори в редакції „Свободи" (зліва): В. Ткач, М. Шкарабан і О. Радчук.

Оля Радчук і Микола Шкарабан — це випускники Театрального Інституту в Києві та тепер актори експериментального театру в Києві „Будьмо".

Обоє зі справжнім молодечим захопленням розповідають нам щиро та безпосередньо про свою участь у так дивній для них, але цікавій театральній групі „Яра" та про спільну працю над постановкою „Сліпого зору", що проходить у англійській, українській, японській мовах як також в есперанто.

Як довідуємося від них та від В. Ткач експеримент із такою п'єсою був напричуд вдалий і як виясняють молоді українські актори, вони дуже скоро знайшли пов'язання із усіма різномовними членами групи, бо виявляється не мова, а почуття — це є спільне і сильніше за мовне порозуміння.

Це підтверджує і Вірляна Ткач, що розповідає дещо про успіх її експерименту в Києві та Харкові, де вона побувала з групою і дала двічі виставу, як також брала участь у науковій програмі фестивалю, виступивши з доповіддю про Леся Курбаса. Вона приносить зі собою вже висліди її праці в Україні у формі рецензій статтей у газетах і журналах: „Культура і Життя", „Хрещатик", „Людина і Суспільство". Усі три рецензії підкреслюють яке величезне зацікавлення викликала ця нова така інша п'єса на фестивалі у Харкові, як також поставлена на сцені Театру Юного Глядача в Києві. У Києві В. Ткач переводила не лише перші проби із своїми українськими співакторами О. Радчук і М. Шкарабаном, але також спільно із головним актором п'єси „Сліпий зір" Енрю Кольто вела майстерню для студентів театрального мистецтва, якою всі були захоплені.

Усі троє згадують як у Харкові перша вистава „Сліпого зору" була прийнята критиками доволі холодно, але у публіки викликала захоплення, ще й тому, що двоє українських акторів більше передавали текст

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 — UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

Добрі вістки з Москви і Києва

На телевізійних екранах показували одну сцену з бурхливого засідання парляменту у парадній залі Кремля, де президент Боріс Єльцин у півгодинній промові вимагав схвалення конституції на базі демократичного права людини. Єльцин — як інформує „Ассошіейтед Пресс" — пригадав, що „Росія не мала ніколи ні одного уряду, опертого на законі". Це очевидно, не могло подобатися звеличникам „найдемократичнішої у світі Ленінської конституції". Показували глядачам телевізорів в Америці юрбу яких 2,000 до 5,000 демонстрантів, які несли плякат з написом „Хай живе комуністична конституція!". 6,000 демонстрантів на поверх 8 мільйонів мешканців Москви — це неповажна група і напевне є більше комуністів у столиці Росії. Телевізійний коментатор звернув увагу, що крім пропонованого Єльцином тексту нової конституції — є ще проблема, хто має схвалювати її, бо парадоксально було би вимагати від російського парляменту чи Конґресу Народних Депутатів, щоб вони схвалили демократичну конституцію, яка всіх отих давніх законодатців викине поза рамки політичного життя.

Супротивники Єльцина закидають йому, що він прагне дістати у новій конституції диктаторську владу. Звичайно, це демагогія, але по суті тільки енерґійними методами влади можна завести лад і рятувати демократію від порушників ладу і деструктивних елементів. Можна дебатувати над текстом нової російської конституції і можна піддавати під сумнів, чи такий акт, як конституція підходить під всенародний референдум. Але позитивний є сам факт, що в Росії дозрів час, коли її народом обраний президент вимагає — відірватися від ніби законодатних установ, які постали за існування влади комунізму. Єльцин — колишній член Політбюра — виступив був з Компартії ще перед путчем сталіністів у Москві і він був та є найбільш популярний у Росії.

Його боротьба за схвалення нової конституції — це добрий приклад для України. Тут нема повної паралелі з Україною, бо хоч Верховна Рада України існує теж ще з 1989 року, отож від комуністичної епохи, проте вона проголосила у 1991 році спершу суверенність згодом незалежність України та перевела всенародний референдум з тріюмфальним вислідом. Була у Верховній Раді „Група 239" комуністів, — тепер є їх ніби вже 242, але вони не воюють проти обраного народом Президента Леоніда Кравчука і немає на вулицях Києва ворожих йому демонстрантів.

Доброю була вістка з Києва, що прилетів під кінець минулого тижня до столиці України російський міністер закордонних справ Алексагдер Козирев, зустрів його міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, вони перевели з Л. Кравчуком довгу нараду і рішили (мабуть у порозумінні з Москвою), що 17-го цього місяця відбудеться конференція на верши нах Кравчука та Єльцина, на якій розглянуть і вирішать різні актуальні, ще неполаднані справи.

Це добре, бо хто переговорює — той не ворогує. Проблеми існують на те, щоб їх розв'язувати. Це добре, що в Москві є тепер такі люди, як Єльцин і Козирев не ідеальні, але розумні, з якими можна говорити, і що в Україні є такі, як Кравчук, Кучма, Зленко чи Морозов, які вміють говорити з московськими контраґентами.

Доброю є теж подія, що американський секретар оборони Лес Аспин, зупинившись у Німеччині на нараді з тамтешніми лідерами, прибув до Києва для розмов у справі, яка найбільше болить президента Клінтона — далекосяжних ракет, що їх має Україна. За широкою вісткою у „Ню Йорк Таймсі" з 7-го червня ц. р. — американські державні кола ніби бачать у Києві три групи: Кравчука і Зленка, які хочуть спекатися тих ракет, — Кравчука, який хоче „торгуватися" і екстремістів, які хочуть зберегти атомову зброю. Лес Аспин — читаємо — рішив прихильно розмовляти з двома першими групами. Це теж добре.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Наталя Осока

ПИСЬМЕННИКИ Б'ЮТЬ НА СПОЛОХ

„Суверенна Україна в небезпеці!", — пишуть у своєму зверненні до громадян українські літератори, які зустрічаються з робітниками і селянами різних областей України, знають їхні болі, нарікання, скарги на представників місцевої влади і, як сказано у зверненні, „від почутого та побаченого болем проймаються наші серця".

„Майбутнє нашої держави під великою загрозою. І все те через наше з вами недбальство, переважання особистих інтересів (навіть у людей посадових, знаних у народі політиків) над суспільними, через брак політичного досвіду і небажання його набувати, через брак у суспільстві 'апостолів правди і науки', що про них мріяв Великий Кобзар".

Письменники звертають увагу, що високі трибуни посіли люди гучного слова, але не конкретного діла, хоч усі давно зрозуміли, що доля України вирішуватиметься не на мітингах, а в економічній сфері, і не десь за кордоном, а на знедоленій українській землі. Адже світова економіка ніколи не зустрічалася з такими специфічними економічними і політичними проблемами та й психологічними також. Протягом семи десятиліть колосальною пропаґандою людям нав'язувалася ідея соціяльної рівности і справедливости, а нинішні різкі зміни за короткий час створили прошарок дуже заможних людей, з яких не всі розбагатіли чесною працею. Цілком зубожілий народ бачить і розуміє, що перебудова знову відбувається за рахунок соціяльних низів, трудового люду. Боротьба з привілеями верхів, яка розпочалася у перші перебудовчі роки, закінчилася поповненням цих верхів „новобранцями номенклятури".

„За умов фактичного безвладдя розперезалися кримінальні елементи, існує реальна загроза для більшости суспільства опинитися завтра заложниками мафіозних структур. За цих ненормальних умов втрачаються залишки традиційної народної моралі, падає інтерес до чесної праці. Через шалене подорожчання паперу та поліграфічних витрат значно зменшилась кількість українських книжок, нові романи і повісті, вірші і поеми надовго заляглли в шухлядах, закриваються видавництва і журнали. Гине національна література і культура, кинута державою під ноги ринкові, на душі людські іде шалений наступ комерційного зарубіжного псевдомистецтва з його ідеями насильства і бездуховности", — сказано у зверненні письменників до народу.

Із вкрай критичної ситуації користуються комуністи, партія яких активно відроджується. Їх підтримують сили, які мріють відродити імперію. Може бути спровокований соціяльний вибух. „Наші не вельми зичливі до незалежної України сусіди можуть скористатися з цього, аби знову пошматувати українську землю і перетворити її на свої колонії. Тривожить нас повільне будівництво армії України, провокаційні ігри навколо Чорноморської фльоти. Ми не можемо, не маємо права мовчати, не бити на сполох", — пишуть автори звернення і закликають Верховну Раду надати необхідні уповноваження Президентові України, бо люди стомилися від безвладдя, яке на руку лише злочинцям.

Письменники вважають, що „на часі — проголошення надзвичайного економічного стану в державі, а, можливо, і введення карткової системи". На думку авторів, за умов, коли більшість населення не здатна вже прогодувати своїх родин, тільки справедливий розподіл основних товарів народного споживання здатен порятувати ситуацію. Найпершим завданням нині є полегшення тяжкої ноші найбідніших. Далі письменники пропонують „негайно зупинити дику приватизацію багатств, які належать усьому народові, а не гуртикові розбагатілих спекулянтів. Треба заборонити спекуляцію житлом і землею, повернути у державну комунальну власність помешкання і приміщення, скуплені у містах комерційними структурами, суворіше контролювати діяльність комерційних банків. Потрібно вжити спеціяльних заходів, які б максимально забезпечили перехід засобів виробництва до рук корінного населення України, заборонити купівлю квартир у містах іноземцям, які не є громадянами України, а також навести порядок з курсуванням іноземної валюти у державі. Особливу увагу, на думку письменників, треба спрямувати на відповідальність правоохоронних органів, які „надто поблажливі до розкрадачів національного майна".

Письменники закликають усі національно заанґажовані сили виробити спільну програму національного порятунку, щоб не допустити того, що відбувається у Юґославії. „Коли станеться соціяльний вибух, він не мине нікого, нікому не вдасться відсидітися у тиші і спокої... Сьогодні незалежна Україна — в небезпеці, все робімо аби врятувати її! Важливішої турботи і важливішого завдання нині не може бути ні в кого".

Такими словами закінчується звернення провідних українських письменників до народу, опубліковане в газеті „Голос України" з 3-го червня.

Любарт Ліщинський

„HIC MORTUI VIVUNT AT MUTI LOQUUNTUR"

Зір і сліпота. Як може бути сліпий зір? Це ж взаємовиключні антиподи, які за жодних обставин не повинні співпадати. Чи може сліпий зір зорити, бож глибінь сліпоти неозора і безмежна. Однак часом Творець компенсує людину діткнену „пальцем Божим", що втратила світло назавжди, блиском непересічної чутливої душі, розуму і таланту. Безсмертну „Іліяду" творив сліпець, аби ґенієм своїм освітити шлях зрячим. Здавалося, що ті античні часи давно минули. Присипані хрестоматійним пилом віків і лише там в глибинах старожитности блукають понад Летою забуті тіні лавроносних героїв Еллади та її співців.

У нас в Україні відай також минулася, закотившись за обрії історії, славна доба українських боянів та Гомерів — лірників чи кобзарів. Минулося, та не зовсім, так таки тут у нас на початку нашого сторіччя спробуймо пошукати витоків і слідів незрячого генія українця Василя Єрошенка, що у 1914 році через Лондон, де навчався, дістався до берегів Японії. Там викреслив і досконало вивчив мову, не дивлячись на всі перешкоди, які ставить втрата зору. Всіми гранями свого вразливого відчуття він досконало вріс у середовище і ментальність того вельми цікавого і несамовито трудного в динаміці свого розвитку древнього народу. Він дослівно вгризався у найбільше сакраментальні закамарки духов ности Японії, аби в подальшому стати повноправним японським поетом. Його не забули і досі в країні сходячого сонця.

Власне там Вірляна Ткач випадково натрапила на слід дивного, незнайомого співвітчизника. Зацікавлення вилилося у виставу, аби зі сцени театру ЗСА повернути Василя вдруге Україні. Адже він повернувся з Японії в Україну і в нагороду дістав ГУЛаг, де був приречений на фізичне знищення. Та лютішої кари не найшли для нього в НКВД, як карати поета на повне забуття, сховавши його твори у морок своїх архівів чи знищивши. Може на дні тієї страхітливої скриньки Пандори десь це знайдуться вони, маймо тиху надію, що не все втрачене, що не все кануло у нурт Лети.

Власне так просто та по-людськи, без гамору і славословія одна чутлива талановита душа почула відгомін зойку обірваної струни, що заблукався у далеких краях. Почула пошум рідних слів, заклятих у японських письменах. Видно тут у музейній тиші війнуло євшаном і мистецьким відкриттям. Пробуймо усвідомити собі розлогу географію; де Україна, де Японія, а де міститься творча ляборaторія Вірляни, в якій все це буде сплетене у міцний вузол надзвичайної вистави групи „Яра", на сцені дуже милого камерного театру „Ля Мама". Вслухаймося як звучить ця назва „Ля Ма-Ма". Там все щось діється таке, якби пішлося у гості до мами на духовну учту. Виходиш з візити п'яний від щастя, повний тим артистичним задоволенням і всеціло переконаний, що булося свідком чогось теплого, людського, шалено талановитого і мистецько правдивого.

Діти „Ля Мама" прийшли служити Мельпомені з різних національних середовищ. Відчувається, що вони рясно скупані в джерелах своїх національних культур. Може в тому є цілий сенс того театру. Тут нема різношерстої різно мовної вежі Вавилон, лишень живе і всім керує єдина знана вишукана мова — мова театру.

Трудно збагнути досконаліший ансамбль настроєний як найкраща скрипка глибоким вдумливим камертоном у руках, не залізного диктатора, що ламає непокірні, негнучкі хребти, це рука друга єдинодумця і співавтора. Нечасто можна зіткнутися з

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про мандрівку до обіцяної землі

Скільки це вже років, а може й сторіч цією „обіцяною землею" для мільйонів людей з усіх частин світу є Північна Америка?

„Країна необмежених можливостей", де, як казали вулиці вистелені золотом для кожного, хто хоче працювати, де можна із фізичного робітника зіпнятися на вершини соціяльної драбини завдяки грошам — ось, як завжди характеризували ЗСА і чим ця країна ставала мрією, яку старалися осягнути усі, що не мали щастя у своїй батьківщині. А це були і політично переслідувані, і бідні і шукачі пригод.

Небагато змінилося до сьогоднішнього дня у тих мріях про „обіцяну землю" зокрема у мріях тих, хто її не бачив або не міг осягнути. І про це мріяли 300 молодих китайців, які, заплативши спекулянтам великі гроші, старалися добитися до берегів країни „необмежених можливостей", а це до Ню Йорку. Їхня довга і важка мандрівка закінчилася сумно і шість із них заплатило за неї життям. А усі засоби інформації подавали точні описи про епопею і закінчення плавби зі Сінґапуру до Ню Йорку.

Коли пишемо ці рядки, китайці чекають своєї долі, притримані іміґраційними американськими чинниками, але їхня доля розбудила широку дискусію і гостро суперечні думки на тему в'їзду до ЗСА тих елементів, які тут шукають з різних причин кращої долі.

Ці думки, дискусії і статті викликають рій думок, а то й неспокій, саме тепер, коли ми переживаємо тут, так сказати б, четверту хвилю приїзду українців на американську землю. Ми самі, мали щастя належати до цієї великої хвилі політичних іміґрантів після Другої світової війни, що їх ця країна прийняла без найменших перешкод, а завдяки першим нашим братам, що поселилися тут у пошукуванні кращого життя, наші початки не були так важкі.

Тепер ми є свідками і співучасниками приїзду нової хвилі наших братів, з яких лише одиниці бажають залишитися тут назавжди та ділити з нами долю „нових американців". Більшість відвідувачів з України, яка перед двома роками вкінці могла відкрити свої кордони для свобідного переїзду — це гості, що приїздять до родин чи з бажанням заробити дещо так скупого тепер в Україні гроша, або мистці різного роду, які мають можливості тут показати свій талант.

Здавалося б — вкінці після десятиріч є свобода подорожі і відвідин цієї „обіцяної землі", не у характері політичних еміґрантів, а вільних громадян української держави. Однак у практиці так тепер не є, правдоподібно саме через безперервну хвилю „шукачів пригод" з Далекого Сходу чи Півдня, які сотнями припливають до берегів Північної Америки, щоб залишитися тут назавжди. Автохтонне населення ЗСА і державні чинники починають ставити під сумнів дотеперішню політику бути прибіжищем для всіх і бажають її обмежити. Але чи у своїй тривозі перед припливом непевного елементу не йдуть вони задалеко? В останніх місяцях свобідний приїзд громадян України на відвідини до ЗСА стає щораз важчим і щораз більше ставлять тому перепон, мовляв „мусимо боронитися перед кримінальними елементами"... Таку відповідь дають офіційні чинники у Києві та Вашінґтоні. Розуміється, це мусить викликати щире обурення нашої громади тут і наших братів в Україні. Чи після так довгих років обмежень виїзду із СССР Уряд ЗСА тепер мусить ставити нові перешкоди? І чи справді у відвідувачах-українцях було багато „кримінальних елементів"?

Відомо в загальному, що саме серед української спільноти в ЗСА є дуже, а дуже мало кримінальних злочинців. Чому отже таке виправдання на відмову права приїзду до ЗСА на відвідини чи на мистецькі виступи? Як маємо собі пояснити цю нову політику урядових чинників у відношенні до українців і це нас усіх і тих, що вже довгими роками є громадянами ЗСА та запрошують на відвідини своїх рідних чи професійних колеґ, як і тих, що бажають приїхати до цієї „вимріяної країни"? А може ці „кримінальні елементи" знаходяться серед таких, що лише мають громадянство України, а за національністю належать до кого іншого? Відомо, що у внутрішніх пашпортах СССР, які все ще важливі для всіх громадян України, стоїть рубрика „національність" — отож можна довідатися хто якої національности і не підкладати під назву українців усіх мешканців України.

І тут мимохіть насувається думка, що тепер немов комусь залежить на тому, щоб саме українцям робити труднощі у спілкуванні з рідними. На те повинна гостро зареаґувати наша спільнота в ЗСА та її провідні установи.

О-КА

Іванна Савицька

Філядельфіє, я пам'ятаю тебе!

Літак стукнув колесами об землю, і вирвав мене із мрій. Я щойно сиділа (уподумках) біля д-ра Ґалана, такого ще молодого, і такого по-батьківськи добрячого, який віз нас утроєчко з нюйоркського корабельного порту до моїх тата і мами на маленьку парафію у південній частині Філядельфії. Я, як підказує серце, (знову ж уподумках) стаю на хиткі коліна і цілую добру земельку міста Братньої Любови, яка прийняла мене в 49-му році за рідну, і яку я покинула згодом, ставши, з веління долі, знову й знову скитальницею.

Оксана Керч колись писала мені: „Дорога моя мандрівнице!" Так, я була весь час у мандрівницею, але тільки фізичною. Моє серце залишилося тут, у Філядельфії, де кожний камінчик, кожна грудка землі шепочуть мені безнастанно: „Ти ж тут жила, ти ж тут була, тож повертайся до нас!

Женуся бетонною, довгою „шухлядою" з летовища додому, та ні, не додому, бо тата й мами вже давно немає у живих, я іду до такого дому, який простягає до мене свої ввічливі руки і в якому багато таких, як і я, більше чи менше сивих, більше чи менше фарбованих, я іду-пливу до отого тихого берега, лишаючи за собою бурі життєвих хвиль, ясні промені отого Божого сонця, яке хоронило мене весь час, іду із вірою, що земним мандрівкам уже кінець, і що тут чекає мене ще одна тиха дорога, остання у моєму житті.

У дверях дому стоїть-чекає Ірена, колишня моя однокласниця, і ми обіймившись, прокидаємось гей би отими юними інститутками, що жили колись у Перемишлі, щебетливі, і такі, по-давньому щасливі. В колишньої Ірени хвилясте, шовкове волосся, вона струнка і гарна, і така дуже товариська. Вона сьогодні бере мене під своє опікунче крило на повних чотири дні, і ми, за розмовою, в морі старих фотознімок відпорпуємо втрачену молодість. Ірено! Спасибі тобі!

А ось добряча Аня бере нас на королівський обід. Я безцеремонно сідаю на перше місце, почесне місце, і тепло доброї Ані зогріває мене сильніше найкращого французького вина. А потім — предивне диво. Поринаю з цікавістю у книги знаменитого, американського митця-ілюстратора дитячих, добірних книг, і тут уже справжній мистецький пир. Він — муж отієї малої Оленки, яку пам'ятаю підлітком. Оленка, — мама двійки дітей, колишня моделька вибагливих жіночих одягів. Її знімки пишаються у найкращих журналах моди.

Ще на хвилину забігаю до біленької, милої жінки із чудовим волоссям. Це мама Адя, а Адіну ввічливість і усмішку за працею ніколи, ніколи не забуду.

А ще зустріч з Марійкою. Вона молодша від мене інститутка, з китичкою рож з'явилася у моїй, — не моїй кімнаті. Стільки спогадів, стільки разом пережитого ще з тих пір, як наші тати були сусідами у двох дружніх парафіях крайового угнівського деканату. Ми не бачилися довгі, довгі роки.

Тепер найбільш зворушливе і найбільш теплосердечне вітання. Їду на філядельфійський цвинтар. Добросердна Славця забирає мене своїм білим „Пегасом", і ми женемося жахливими вулицями Жірарду і Брод, та швидко щезаємо в зелені-парку Факс-Чейсу. По дорозі минаємо золоту баню церкви Царя Христа. Є неділя і я не зважусь колотити спокій о. Іванові Біланичові, моєму колишньому колезі в Перемишлі, і я навіть не знаю його теперішніх титулів. Пам'ятаю, що був тактовний, елеґантний, скромний, і до того — дуже пристійний.

Зустрічі з найріднішими, батьком, мужем Романом і сестрою Дарією, це тихі, безслівні розмови із покійними. Трудолюбива Славця обмиває мармор на Романовій могилі, обполює зелень біля відцвілої азалії, яку чиясь добросердні руки посадили на гробі піяніста. Дяка за це велика.

Я за традицією, зупиняюся біля могил дзядзя Антона Пушкара, Михайла Годованця і срібної пані — Ростислави Темницької, і я щаслива, що місце біля Романа ще й досі стоїть незаймане. Це тиха, безтурботна пристань моєї останньої мандрівки.

Не знаю, хто більше тішився мною, дорогий мені Юрій Оранський, чи пес Рікі, красунь, ласкавець, великан і сторож безпеки рівночасно. Зчинився галас, метушня, і дикі собачі обійми, а попри це, теплі обійми Юрія і мої, скроплені тихою сльозою. Минуле придріботіло в гості і хоч фортепіян мовчав, він говорив так багато. Здавалося, що вітає мене незабутня „Шаконна" Баха, улюблений Романовий твір, який я ввесь час возила (у пам'яті возила) упродовж життєвої мандрівки. А потім народна, журлива:

Як я буду женитисі,
Прийди мила дивитисі...

І мила прийшла, але не на весілля...

А тепер до ділових розмов. Зустріч із Маєю, яка відає видавничими справами Видавництва „Америка", мала характер дружньо діловий. Ми дуже скоро нав'язали контакт, адже ж в „Америці" друкувалося п'ять моїх перших книжок. Діло (в загальному) обговорили ми швидко і моя тристасторінкова книжка „З мого вікна" прийде на світ ось тутечки, як бажана і довгождання дитина. У книжці, крім текстів, велика кількість фотографій: родини, друзів, осіб культурно-наукового світу, очевидно Пласту, з моїми внуками включно. Це буде живий пам'ятник минулому.

Ще недільні моління у філядельфійській катедрі. Молодий священик править у стилі мого батька. Голос

(Закінчення на стор. 3)

УРЯД ЯПОНІЇ ПРИЙНЯВ рішення не спішити з проведенням переговорів з Росією щодо територіяльної проблеми. Токіо залишає покищо справу про Курильські острови, які в Японії називають „північними територіями", під сукном, враховуючи складну внутрішньополітичну ситуацію в Росії.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ

Д-ра ІВАНА і ОКСАНИ - СЕМБАЙ ГАЛИЦЬКИХ

ЦІЄЮ ДОРОГОЮ ПОВІДОМЛЯЄМО НАШУ ДАЛЬШУ РОДИНУ, ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ, ЩО 3-го ЧЕРВНЯ 1993 РОКУ ПРИПАЛА П'ЯТДЕСЯТА РІЧНИЦЯ ВІНЧАННЯ НАШИХ БАТЬКІВ.

ЦЕЙ ЩАСЛИВИЙ ДЕНЬ ВІДСВЯТКУВАЛИ МИ РАДІСНО В ТІСНОМУ РОДИННОМУ КРУЗІ.

ТЕПЕР ЩЕ РАЗ СКЛАДАЄМО НАШИМ ДОРОГИМ БАТЬКАМ ПОБАЖАННЯ ЩЕДРИХ БОЖИХ ЛАСК І КРІПКОГО ЗДОРОВ'Я.

А ТАКОЖ РІВНОЧАСНО В ЇХНЬОМУ ІМЕНІ ДЯКУЄМО ЗА ПРИСЛАНІ ҐРАТУЛЯЦІЇ І ПОБАЖАННЯ.

СИНИ: ОРЕСТ, АНДРІЙ
і НЕСТОР з РОДИНАМИ

Річний концерт учнів школи св. Йосафата в Пармі

Дуже часто стрічаємо в нашій пресі повідомлення про концерти, відзначення річниць, виступи заслужених ансамблів, чи окремих осіб, з України і т. п. Однак рідше стрічаємо статті про працю наших українських шкіл тут, в Америці — шкіл щоденних парафіяльних та українознавчих суботніх. А такі школи, протягом довгих років, існують, діють і заслуговують, щоб про них, хоч час від часу, згадати. Адже утримуються вони нашими власними силами, з праці наших рук та зусиль.

Якраз під кінець шкільного року, хочу згадати про працю однієї з таких — української католицької школи св. Йосафата в Пармі, Огайо, яка утримується власними силами парафії св. Йосафата при мінімальній оплаті батьків.

У п'ятницю, 14-го травня 1993 року учні цієї школи відбули свій різний концерт. На такі самостійні концерти школа підготовляє оперети, п'єси, молодший і старший хори, танці і т. п. Беруть у ньому активну участь всі учні. Цього року концерт почався входом учнів до залі астродому св. Йосафата, де молодші кляси відразу стали до співу.

Концерт почали побожною піснею „О Мати Божа", а далі слідували народна пісня „Ой під гаєм, гаєм" — слова замінені дитячими, „Ква, ква, качурики два" та коломийка „Є у мене голосочок". Молоденькі хористи співали щиро та відважно, за що дістали численні оплески, мабуть, найгучніші — від своїх бабунь і дідусів. Старший хор відспівав церковну пісню „За співом пташки", опісля „Лети наша пісне" — Н. Хоменка, „Пісня матері" — Е. Садовського, народну пісню „Зелене жито". Звучав цей юний хор гармонійно, володів доброю вимовою, захоплював присутніх своїми чистими й дзвінкими голосами. Після короткої перерви, кляси виконали, традиційні американські пісні й танці, починаючи з 1920-их років дотепер.

На кінець, передшкілля і перша кляси виконали першу частину казки Р. Почтар про бабусин городчик та Івасика, який не хотів вчитися, ані помагати бабусі. А в городчику була, в чудових строях, різна ярина: морква, петрушка, буряки, соняшники і навіть страхопуди. Всі, відповідно до своїх роль, співали й танцювали. Співучі дівчата 6-ої кляси помагали зі співом. Казку закінчили друга, третя і четверта кляси: женці, пташки, бджілки, комашки, коник і песик, які переконали Івасика, що треба вчитись і працювати, щоб жити в цьому широкому світі. Казку закінчили танцями й школядським гимном „Школяре, школяре, чоло догори".

Багато труду й терпеливости вимагають такі концерти. Однак праця стає легшою, коли кінчається успіхом. Коли було подивитися на цих молодих ентузіястів — виконавців цього концерту, то здається, що ніякі професійні хори, заслужені артисти, чи нагороджені різними преміями ансамблі не перевищать цієї нашої дітвори, яка співає мовою своїх бабунь і дідів — скитальців, котрі хоч і знайшли нове життя на вільній землі Вашінгтона, завжди носять у серці любов до своєї батьківщини, України, та стараються передати її своїм нащадкам.

Признання за такий успішний концерт належиться, в першу чергу, молодим виконавцям, директорці школи сестрі Іринеї, ЧСВВ, сестрі Джерарді, ЧСВВ, та учительким, починаючи з перешкілля: О. Хміляк, А. Слободян, Б. Томас, М. Голубець, Дж. Мінсек, Дж. Шіві, К. Джіколето, Д. Кульчицькій, М. Почтар, К. Філіпс, Д. Федорів, А. Завадівській, Л. Ґудз. Подяка належиться Орисі Кулик за акомпаніямент; інж. В. Хміякові за звукову систему, Піганові за світла, всім матерям, які помагали зі строями, та всім численним присутнім.

Ця рідкісна школа існує від 1947 року. Спершу була вона при парафії свв. Петра й Павла в Клівленді, а згодом при парафії св. Йосафата. В околиці цієї парафії скупчились були нові еміґранти, які прибули сюди після Другої світової війни та які з гордістю почали посилати своїх дітей до рідної школи. Були роки, коли число учнів перевищувало 500.

Від того часу тисячі наших дітей виховала школа Св. Йосафата, даючи їм не тільки високий рівень навчання, але також християнське виховання, навчаючи рідної мови, історії та культури нашого народу. Після дев'ятьох років навчання в цій школі йдуть діти до середніх американських шкіл з добрим загальним знанням. Багато з них одержують там найвищі відзначення, про що свідчать квартальні звідомлення в бюлетенях церкви-катедри св. Йосафата, де парахом тепер є о. Михайло Ревтюк — один з перших учнів цієї школи.

Щороку учні старших кляс школи св. Йосафата беруть участь у так званому Огайо Саєнс Фейр і здобувають там першості в різних ділянках. Беруть часто участь у всеамериканських навчальних змаганнях. Наприклад, цього року четверта кляса здобула четверте місце з-поміж четвертих кляс, які брали участь у змаганнях Континентальної математичної ліги. А учень третьої кляси Я. Майструк здобув там же місце першуна (нешенел лідер).

Учні беруть активну участь в загально-громадських почннах. Останніх пару років збирають між собою гроші та книжки для дітей в Україні і т. п.

На цьогорічному концерті школи був присутній наш Владика Роберт Москаль, який подякував всім за труд і сказав таке: „Ці діти — це наш скарб і без них не буде ані наших церков, ані громад тут, в Америці". А ще хочеться додати, що як не буде тут українського життя, то не буде кому давати жадної допомоги Україні, підтримувати наші амбасади, писати тисячі листів до американських урядів, часописів, журналів, щоб спростовувати неправильні статті, чи фальшиві фотографії. Не буде до кого приїжджати нашим ансамблям з України, які, хоч уважаються професійними, виступають таки, переважно, серед наших громад. Отже, подбаймо, щоб наші діти та внуки були в українських школах, щоб вони колись могли похвалитись словами школярського гимну:

Ми в школі навчились
любити своє
І не забувати ніколи
Свій край, свою мову,
що було і є
Це пам'ятка наша
зі школи...

Анна Завадівська

У СТОКГОЛЬМІ ВІДБУЛАСЯ велика міжнародна монетарна конференція, на яку з'їхалися провідні банкіри і фінансові експерти світу. В останній день зустрічі голови правлінь центральних банків Німеччини і Японії одноголосно заявили, що „ніякого тиску з боку ЗСА з метою зменшення позичкового відсотка на них не було вчинено". Від того, яким буде відсоток під банківські кредити у Німеччині і Японії, в багатьох випадках залежать темпи виходу світової економіки з рецесії. Особливо добре це видно на прикладі Німеччини, яка в силу свого особливого розташування в Европі задає тон у темпах зростання економіки европейських країн. Німецький центральний банк, Бундесбанк, зобов'язаний стежити за тим, щоб в країні не вийшла з-під контролі інфляція.

„Hic Mortui..."

(Закінчення зі стор. 2)

так демократично інтернаціональним всеохоплюючим явищем. Трудно усвідомити собі в одній виставі мовний калейдоскоп, неймовірну пластичність акторів, де рух є знаком, що підсилює слово. Англомовний хор враз розсипається різномовними перлинами, а відтак синхронно збігається до купи. Пульс слова, пульсуюча пластика, пульс світла над сценою зодягненою аскетично-лаконічно сценографію. Над усім тим розмаїттям панує надзвичайно дбайливо скомпонована музична оправа, яка і творить настрій і душу вистави. Власне у цій виставі різниця мови тексту і мови театрального вирішення зібрані Вірляною в одну брилу авторського, режисерського задуму. Єрошенка треба було пропустити через себе, пережити ним від драматурґічного хребта до сценічного втілення. Немає в її баченні легковажних миттєвостей, є лише чітка авторська логіка меліорована сублімованою душею.

Усі речі Вірляни напричуд просторово-об'ємні, а позатим маєш відчуття динамічного, складного, поліфонічного багатоплощинного дійства.

Річ про сліпого поета нібн документарна, але це не мемуарна публіцистика. В жодному випадку не грішить вона еклектичністю, чи як хтось твердив колажем. Група „Яра" затаврована знаком високо артистичного ґатунку. Той театр може дещо ексклюзивний, розрахований на коносерів добірної штуки, а позатим все як „у мами". Камерне, інтимне, і тому людина, що потрапила сюди „із-за калабані" і відповідно позбавлена відбирати іншомовний текст в повному об'ємі не чується тут троглодитом викиненим з глядацького контексту. Те, що нам подають зі сцени є так суґестивним і талановитим, що можеш собі визбирати все найцінніше, прецінь умовність театру можна відчувати нутром і всмоктувати зачарованим зором.

Раптом як електричний шок чи удар батога струсне тобою спалах, коли з мовного калейдоскопу на тебе злине сенс слів, висловлених рідною мовою поета. Твоєю мовою, яку слухаєш з подивом із уст інтернаціонального гурту. То зі сцени звучить українська поезія, ридає лірницькою думою, шепоче словами Єрошенка і Тичини. Гляньте, вона впевнено і відважно стоїть серед акторів, без комплексів і фобій, вона рівно надається до іншомовного доброго перекладу і вислову.

Цій виставі перше за задумом і стараннями Вірляни на сценічний поміст Ню Йорку стали юні і талановиті українські професійні актори театру Сергія Проскурні: Микола Шкарабан і Оля Радчук. Впевнено стали плече в плече зі своїми заокеанськими колегами до мистецької роботи, аби бути рівними серед рівних в акторському ремеслі.

Кожна робота Вірляни, це подія, — англомовний театр замішаний на українському матеріялі та може десь і на порадах духовного наставника Леся Курбаса, лише не взятих дослівно, а трансформованих творчо на свій і тільки свій спосіб. У її роботах нема місця загумінковості і провінціоналізмові. Нехай же нагорода імені Леся Курбаса, яку надала Україна мамі „Ля Мама" Еллен Стюарт, буде тим золотим перевеслом, що зв'яже Березіль, групу „Яра" і Єрошенка, аби не згасло глухою сліпотою світло сліпого зору.

Вірляна Ткач не допустить аби згасло світло.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗСА

висловлює щиру подяку всім жертводавцям. Нижче наведений список включає тих, хто надіслав пожертви, вплатив членські внески, хто склав пожертву на нев'янучий вінок в пам'ять своїх рідних та друзів та хто склав датток на Винниченківську комісію.

(В цей список включені пожертви вплачені від 30-го травня 1992 до 30-го травня 1993 р.)

В пам'ять своїх рідних та друзів склали пожертви на цілі УВАН:

В світлу пам'ять Олександра Оглоблина від Ніни Синявської	$1000
В світлу пам'ять Василя Знаєнка від Мирослави Знаєнко	500
В світлу пам'ять Івана Коровицького від Олени Коровицької	300
В світлу пам'ять Лева Биковського від Марії Биковської	260
В світлу пам'ять Григорія Гагарина від Ольги та Юрія Савченків — $200, від Галини Бодаревої — $15, від друзів $25. Разом	240
В світлу пам'ять Макара Каплистого від Марії Каплистої	100
В світлу пам'ять А. Гаєнко від Олени Бистрицької	50
В світлу пам'ять Я. Зварича від Любомира Винаря	50
В світлу пам'ять Олександра Тимошенка від Ірини Тимошенко	50

По заповіту:

Марії Посипайло	$6,283.43
Миколи Громницького	1,000.00

Від жертводавців:

1040 дол — Яків Гурський;
635 дол. — Йолянда Нешта,
590 дол. — Леонід Лиман,
500 дол. — Віліям Кревсон (зіракс фонд);
400 дол. — Ганна Пашковська,
325 дол. — Ольга Маланчук;
300 дол. — Маріян Коць;
по 250 дол. — Вікторія Новотна, Самопоміч (Ню Йорк), Микола Шаблій (зіракс фонд);
225 дол. — Ада Кулик;
по 200 дол. — Джон Карк, Марія Савдик, Теодор Костюх,
150 дол. — о. Семен Гаюк;
140 дол. — Мирослав і Люба Прокоп,
130 дол. — Василь і Олена Омельченки;
122 дол. — Савт Бавнд Брук громада (Н. Грибович);
по 120 дол. — Наталія Зітцельберґер, Альберт Кіпа;
по 100 дол. — Марко Антонович, Ярослав Біґун, Володимир Буцяк, Едвард і Тамара Гомер, Олександер і Неоніла Головко, Адріян Долинський, Володимир і Уляна Дячук, Ігор і Людмила Коцур, Олена Коровицька, Михайло Корчинський, Валентина Лімонченко, Алекс Ліст, Юрій Луцький, Олекса Мальченко, Івон Ніокс, Роман Номіч, Олександра Олійник, Андрій Подищук, Валентина Преско, Оксана Соловей, Володимир Шиприкевич;
по 80 дол. — Ася Гумецька, Павлина Данчук, о. Ізидор Патрило, Ярослав Пеленський, Леонід Рудницький, Ігор Каменецький, о. Олег Кравченко, Мирослава Цішкевич;
по 75 дол. — Василь і Ольга Балабан, Петро Грицак, Самопоміч (Нюарк);
65 дол. — Василь Рудко;
60 дол. — Марія Мирошниченко;
по 55 дол. — Софія Вовк, Український Громадський Комітет в Льорейн, Огайо (С. Гончарик);
по 50 дол. — Віктор Андре, Ярослав Білінський, Олекса і Ніна Булавицькі, Марія і Дмитро Горбай, Ірина Дацько, Надія Єфімова, Маріянна Задоянна, Осія Іванюк, Олександер Канюка, Лідія Касараба, Ольга Кекиш, Наталія Кононенко, Діма Комілевська, Іван Коропецький, Веніямін і Віра Корсунь, Григорій Костюк, Петро і Марія Крамаренки, Микола Кушніренко, Джери Михайчук, Микола Палій, Іван і Галина Панчак, Ярослав і Ярослава Панчук, Оксана Рак, Роман Ткачук, Леонід Тризна, Степан і Марія Хемич, Євген Федоренко, Константин Федсон, Данило Яценко, Лідія Яців;
по 45 дол. — Наталія Пазуняк, Український Комітет Реґенсбурґу (М. Кавка);
по 40 дол. — Оксана Ашер, Рената Гопод-Третяк, Мирослава Знаєнко, Олег Кудрик, М. Мельник, Марта Тарнавська, Іван Фізер, Олександер Хом'як, Ігор Шевченко;
по 35 дол. — М. Біда, Іван Заяць, Марія Худяк;
по 30 дол. — Микола Дейчаківський, Данило Дмитренко, Катерина Кричевська-Розандіч, Остап і Ярослава Олесницькі, Данило Томащук,
по 25 дол. — Володимир Безсонів, Олександра Бражник, Ігор Витвицький, Микола Галів, Василь Гусаківський, Ґрант Давсон, Олександер Діберт, Віра Дорожинська, Мирослав і Ірена Зелик, Катерина Кедровська, Ярослав Кіцюк, Богдан Клід, Богдан і Наталія Коваль, Ігор Козак, Орест і Йоганна Лисинецькі, Василь Марчук, Евстахія Мілянич, Богдан і Тамара Мриць, Марія і Орест Небеш, Степан і Ірена Ничай, Петро Одарченко, Любомира Пежанська, Леонід Підстригач, Володимир Процик, Марія Соловйова, о. Артемій і Олександра Селепини, Богдан Томків, Юрій і Алла Черней, А. Школьник, Валентина Якимчук, Марта Ярош, Лідія Яців;
по 20 дол. — Омелян Антонович, Остап і Урсула Балабан, Микола Барицький, Теодозія Брикович, Андрій Бук, Ярослав і Богданна Ґелета, Ірена Дибко-Філіпчак, Олександер Кобаса, Володимир Котенко, О. Криволап, Василь Кулик, Віра Левицька, Мирон Масюк, Славко Новицький, Любомира Оґеренко, Павло Паньків, Микола Приходько, Ірвін Радецький, Олег Ратич, Григорій Саміленко, Дуся Сергієва, Ігор і Марія Шевченко,
по 15 дол. — Іван і Людмила Бойко, Катерина Довбенко, Юрій Логин, А. Наклович, Олександер Процик, Олекса Розмай, о. Микола Степаненко, Іван Черешня;
11 дол. — Н. Мірчук;
по 10 дол. — Пітер Бард, Савт Бавнд Брук Монумент (Раїса Хейлик), Галина Бодарева, Володимир Барагура, Роман Борковський, о. Глинський, Володимир Грицин, Катерина Гуцул, Олексій Кейс, Микола Корінець, Святослав Коцибала, Василь Надрага, Віра Ортинська, Олександер і Анна Пришляк, Мері Захарків, Микола і Марія Ромаш, Надя Романчук, Володимир Сенежак, Джоен Трауб, Анастазія Фатенко, Ярослав Цюк;
8 дол. — Кароль Барр;
по 5 дол. — Т. Дзівак, Т. Сидоряк, Михайло Попович, Ія Лісович, Люся Каркоць, Богдан Козак

Звертаємося до української громади з проханням підтримувати працю нашої наукової установи, бо єдиним джерелом фінансування наукової та видавничої діяльности Академії є членські внески та пожертви. (Всі пожертви можна відтягати від податку).

ЩЕ РАЗ ДЯКУЄМО УСІМ НАШИМ ДРУЗЯМ-ПРИХИЛЬНИКАМ!

УПРАВА УВАН у ЗСА

Філядельфіє...

(Закінчення зі стор. 2)

чистий, звучний (добрий слух), і проповідь коротка (найважливіший атрибут кожного сливе промовця). Хором провадить диригент Н. Лупань. Співають культурно й дискретно, зайво не концертують, не заважають молитися. Гарний молодий хор.

У просторій, чистій їдальні чекає у неділю борщ, вареники з цибулькою, капуста (як хто хоче) — голубці і з родзинками бабка. Ця кухня розв'язує кулінарну проблему самітників (і не тільки). Працьовитим паням, що працюють у кухні, моя окрема подяка.

Ну, а тепер найважливіше, входжу до бюра Марії Ганусей. Мені ж бо треба допильнувати родів моєї викоханої книжки. Мені, і не тільки мені, але й моєму технічному співробітникові. Розмова котиться гладко на рідній мові, і я гадаю, що все піде добре аж до самого кінця.

Ще на прощання, добрий обід у просторій їдальні Вознесіння із зупою, котлеткою, морковцею, салатою, овочевим соком, кавою, доброю булочкою і крихким рогаликом, наче у Валдорф-Асторія. Це все за 1.50 дол. А руки жінки з України все це готують. Мені і не снилося і не марилося, що я знову зможу писати, забувши про кухонні справи.

Дякую за гостину Євгенії Новаківській, управительці другого будинку, яка обідає з нами. Тисну ще руку Ценко. Добро творити, і білий „Пегас", яким руководить Славця, розправляє фантазійні крила, і везе мене на залізничний двірець. А там — „Trenton makes — the World takes" і я пливу зеленими верхами дерев у обійми дітей і внуків...

КРАЙОВЕ УПРАВЛІННЯ аеронавтики і дослідження космосу у понеділок, 7-го червня заявило, що працівники закінчили направу мотору космічної ракети „Ендевор". Саме закінчення цієї праці уможливить шістьом астронавтам здійснити полет запланований на 20-го червня.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

Катерини Пеленської
з роду Камянка

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 12-го червня 1993 р.
в манастирі св. Йосафата в Ґлен Кові, Н. Й.

Про молитви в цей день щиро просить

РОДИНА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 2-го березня 1993 р.
несподівано відійшов у вічність

бл. п. інж.

МИРОН ГРИНЕВИЧ

Дякуємо усім отцям, приятелям і знайомим, що прийшли помолитися за спокій його душі і відпровадити його на вічний спочинок.

Глибоко вдячні всім за квіти і за зложені пожертви в пам'ять покійного.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ:

100 дол. — Зенон і Софія Кецала;
по 50 дол. — Р. і І. Дашкевич, Петро і Марія Василів, Орест Василів, Богдан і Наталія Коваль, Орест і Марія Гриневич, Отилія і Іван Гула, Марійка Комарницька;
40 дол. — Таран родина;
30 дол. — Іван і Люта Полюхович;
по 25 дол. — Ігор і Марта Виспоцькі, Богдан і Наталка Мицик, Джем і Лариса Номмсен, Орест і Валя Хриніскі, Л. і А. Кузик, Юрій і Марта Озга, Григорчук родина;
по 20 дол. — Дмитро Багрій, Кетті Тимчина, О. М. Гобок, Струтинські родина, Біл і Розанна Пащал, Андрій і Соня Гриневич, Стефанія і Зенон Дзядик, З. Печорек, О. М. Харкевич, Соня і Ігор Яцків, Роман і Ольга Мицик, Богдан і Ірена Плешкевич, Роман і Геня Бискош, Л. і В. Сірий, Ю. Козак і Луцишин, Дмитраш, Іванка й Олько Каравон, Ольга й Алекс Заброцкі, Емма і Марк Климкович, Василь Євусяк, Богдан Янчишин, Йосиф Богданик, Люба і Євген Андрус, Василь і Олександра Бойко, Мельники родина;
по 15 дол. — М. Дурбак і Миськів, Тарас і Марійка Дрозд, Олена, Ігор і Андрійко Матвіїшин, Джо і Джеін Мовбрей, Орися і Андрій Гарасовські;
по 10 дол. — Лев і Богданна Боднар, М. Форович, Омелян Плешкевич, В. і З. Дичі, Олексюк родина, Маринці родина, Ватраль родина, Михайло Савка, О. Я. Гадзенд, М. С. Баторфальд, Л. Шеремета.

Частина цієї суми була призначена на молитви по покійному, на українську католицьку школу св. Миколая в Чикаґо. На Український Музей у Ню Йорку — 100 дол., на „Національну трибуну" — 200 дол.

Через Координаційний Комітет допомоги Україні було передано: на Києво-Могилянську Академію — 100 дол., на шпиталь ім. А. Шептицького у Львові — 585 дол., на Допомоговий Фонд дітей Чорнобиля — 80 дол.

Зі щирою подякою

ІРЕНА ГРИНЕВИЧ

Ділимося сумною вісткою,
що у вівторок, 2-го червня 1993 р.
по тяжкій недузі відійшов у вічність
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

ІВАН ФУҐА

нар. в селі Веремінь, пов. Лісько.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — МАРІЮ
дочку — АНДРЕЮ
сина — ФРАНКА
брата — ПАВЛА
внуків — МИКОЛУ, ГІЛЯРІЮ І РЕБЕКУ
та близьку і дальшу родину в ЗСА, Австралії, Англії та Україні

ПОХОРОН відбувся в суботу, 5-го червня 1993 р. у Фініксвіл, Па.

СУД У ҐДАНСЬКУ ЗАСУДИВ двадцятирічного Славоміра Валенсу, сина польського президента, до двох років умовного позбавлення волі, чотирьох років заборони керувати автом і до грошової кари на суму 2 міл. злотих. Славомір, перевищивши швидкість на мокрій дорозі, ударив 52-річну жінку, яка відтоді залишилася інвалідом.

ВІЙСЬКОВА КОЛЕҐІЯ Верховного суду Болгарії приступила до розгляду справи про вбивства у двох таборах „болгарського ҐУЛаґу" в 1959—61 роках. На лаві підсудних — колишній заступник міністра внутрішніх справ країни генерал-полковник Мірчо Спасов і колишній начальник табору „Трудова група" Петро Ґоґов. Їх звинувачують у причетності до вбивства 14 в'язнів.

50-ліття греко-католицької катедри св. Володимира Великого в Парижі

В неділю, 9-го травня 1943 року, при вулиці Булевар сен Жермен, в самому центрі столиці Франції, Париж, відбулась знаменна для українців-католиків у Франції подія: посвячення та віддання університетської церкви українським греко-католикам на постійне користування для своїх Богослужень. Церква прибрала ім'я святого Володимира Великого, який у 988 році просвітив християнським сяйвом всю Русь-Україну, та з приходом єпископа-екзарха отримала титул катедри. Торжество віддання і приймання церкви завершилось, коли душпастирем на Францію був о. Яків Перрідон. Тепер минає 50 років від тієї пропам'ятної події, яку Владика М. Гринчишин, ЧНІ, екзарх українців католиків у Франції, забажав урочисто відсвяткувати.

Коли Владика Михаїл прийшов до Малої Семінарії в Римі і розповів про намічені дні святкувань, я спитав його, чи Мала Семінарія не могла б приймати участи в ювілеї 50-ліття. Причини для того потрійні: перший осідок Малої Семінарії знаходився на терені Франції, в Люрі, біля Орлеану, і парафіян Парижу часто помагали юним семінаристам і матеріяльно, і морально. Відтак, впродовж кількадесят років, до Семінарії приходило вчитись велике число молоді з Франції. Вкінці — чинний парох церкви нині є о. Я. Салевич, колишній учень Малої Семінарії.

Владика зрадів на нашу готовість взяти участь у святкуванні 50-ліття церкви і визначив для нас півгодинний виступ в рамках відповідного концерту, що мав відбутись в суботу, 8-го травня, о год. 18.00.

Берусь відразу до роботи. Поїде нас лишень дев'ять з огляду на маленький автобус. Наш вокально-інструментально ансамбль відіграє чотири мельодії, відтак відспіває чотири хорові кусники.

Виїжджаємо з жаркого Риму четвергом о год. 19.30 і заїжджаємо по маршрутнім вузлі Ґенуя-Турин-тунель Фрежус-Шамбері-Ліон до Парижу о год. 12.30 наступного дня, де подаємось до сім'ї Копчуків, — їхав з нами і Ерік Копчук, мешканець Парижу та богослов в Римі. Відтак їдемо до церкви св. Володимира, щоб вивантажити інструменти та технічну апаратуру. Зустрічає нас парох о. Я. Салевич. Перша річ, що нас приємно вразила, — в залі приходства відбувались курси іконографії! За довгим столом сиділо кілька людей, що під проводом Ляру-Пінкович, — її син Антон вчиться в нас, — студіювали, як писати ікону. Потім заходимо до інтер'єру церкви і оглядаємо її. Всім впадає в очі іконостас авторства відомого на весь світ модерного іконописця О. Мазурика. Мистецтво є мистецтвом, хоч можливо декому така своєрідна стилізація ікон може не впасти під смак.

Пізніше, на коротко, йдемо на екскурсію до близьких туристичних об'єктів, як музей Лювр. Відтак перейшлись бульвардами вздовж ріки Сени і зайшли в церкву Нотре Дам, де мали можливість оглянути прекрасні вітражі. Опісля вертаємось до нашої церкви, де нас чекав Іван Копчук, заступник голови Організації Українців у Франції, котрий розмістив нас по різних сім'ях. Нічлігував я у Віталія Наум'яка.

Наступного дня, тобто в суботу, заходимо до церкви і беремось до діла. Розставляємо інструменти та проводимо пробу хору-септету, пізніше — пісні в інструментальному супроводі. Присутня ціла телевізійна екіпа, що звичайно підготовляє релігійні програми, що потім висвітлюють неділями вранці на телевізії. Режисер, очевидно, не міг оминути такої події, як 50-ліття української греко-католицької катедри св. Володимира Великого. Режисер, Стефанеско, є відомий з його програм в користь східніх церков.

Перед концертом в нас ще дві години з половиною часу, тому рішили ми відвідати славну вежу Ейфел. Взяли підземку та стали перед тією відомою на весь світ вежею! Вся з заліза та шрубів. Вийшли лишень на перший поверх. Париж — велике місто! Мешканці переважно араби, чорні, азіяти, а мало французів. Довідуюсь потім, що багато французів перебрались у передмістя.

По коротких відвідинах вежі Ейфель прямуємо до церкви, де вже зібрались люди на концерт. Стрічаємось з колишніми учнями-семінаристами з Риму, з якими заходимо у радісну розмову.

Концерт розпочато точно о шостій годині. Церква виповнена по самі вінця! Між почесними церковними гістьми були, крім Владики Михаїла, секретар Конґреґації для Східніх Церков Мирослав Марусин, владика з Англії М. Кучмяк, отці Ю. Джуджар з Риму, секретар М. Марусина, о. М. Василик, о. Ю. Прокопів та кілька інших місцевих отців латинського обряду. З цивільних почесних гостей були — український амбасадор у Франції Кочубей з дружиною та представники різних місцевих українських організацій.

В першій частині виступив хор під батутою Н. Білогоцької. Невеличкий, але гарно зіспіваний. Дуже вдалими випали пісні „Сей день", „Ангел вопіяше" та Богородична пісня вкраїнського краю. На самому початку пролунало Многоліття в честь 10-ліття хіротонії Владики М. Гринчишина. Дуже милим був виступ сім'ї Сосенко: батько, мати та дві доні з України відспівали дві пісні в супроводі бандури.

Ми відспівали дві пісні модерного крою та релігійного змісту, а саме „Зійди, зійди Закхею!" та „Єрусалиме!". По цих двох точках виступили ми сімкою та відспівали за чотириголосою партитурою на чоловічі голоси „Ангел вопіяше", ав. Макарова, „Отче наш," ав. Римського-Корсакова, „Алилуя" та „Христос Воскрес!". Відтак останні дві точки модерного крою „Мадонна Чорнобильська" та „Я тебе люблю, Україно", цю останню по-французьки. Люди винагороджували кожну нашу точку рясними оплесками.

По концерті запрошено нас до українського ресторану Комара з Івано-Франківська „Тарілка Козака". Там ми покуштували наших пирогів та вареників. Атмосфера була дуже приємна, бо зібралася наша молодь і під музику українського ансамблю „WW", що під ту пору була на гастролях у Франції, весело пролетів вечір.

Ночую в нашого юного адвоката Степана Дуніковського, з котрим мав я можливість поговорити про українців в Парижі. Жалували, що нема в Парижі такого великого центру, як у моїм місті Манчестері, в Англії, де українці мають простору домівку з ладою і залею на 500 людей. Можуть зійтись, поспілкуватись, провести організаційно вечори і т. д. Така домівка тримає українців всіх разом. Може колись до такого ще й дійде в Парижі... Дай Боже!

Наступного дощового дня, в неділю, 9-го травня, о год. 10.30, в присутності апостольського нунція у Франції, Преосв. Антонетті — урочиста архієрейська Служба Божа. Відправляли три владики: М. Марусин, М. Гринчишин та М. Кучм'як, відтак отці Ю. Джуджар з Риму, Д. Василик, Є. Небесняк, Ю. Прокопів, П. Холодилин та ін., а місцевий парох о. Я. Салевич був ведучий літургічними рубриками. До Служби Божої молитовно співав катедральний хор під батутою Н. Білогоцької. Церква, як і вчорашнього дня, виповнена вщерть нашими богомольцями! В своїй проповіді в українській мові Владика Мирослав Марусин зупинився ширше над історією української Місії у Франції. Згадав її основоположника о. Якова Перрідона та великого будівничого Івана Бучка. Відтак першого Апостольського Екзарха Маланчука, ЧНІ, та отців Ван де Малє, І. Леськовича, М. Левенця та інших. Михаїл Гричишин згадав важливі етапи паризьких українців-католиків, власні переживання та враження. Присутнім також був амбасадор України Кочубей з дружиною.

По Службі Божій— гарна зустріч при буфеті в дотичному до церкви парку. Отам можна було висловити свої враження з приводу 50-ліття церкви, і мушу признати, що від кожного чув я ту саму похвалу на адресу організаторів. Юні семінаристи, що хотіли своєю присутністю звеличити торжество, також були дуже задоволені з їхньої першої зустрічі з українцями в Парижі. Дай Боже, аби наступні п'ятдесят років були такі успішні для наших вірних в Парижі, як попередні!

о. Євген Небесняк

ДЛЯ ВЕЛИКИХ АМЕРИКАНСЬКИХ компаній найкращою новиною про економічний плян президента Билла Клінтона є те, що в ньому пропонується незамітну та мало зрозумілу клявзулю, яка дозволяла б на полегшу тих вимог до великих компаній, де йдеться про мінімальну їхню вплату податків навіть тоді, коли їхні заробітки є дуже низькими. Але поганою вісткою для тих же компаній є те, що сенатор-демократ з Ню Джерзі Билл Бредлі та дехто з лібералів стараються усунути цю клявзулю, яка згідно з конгресовими обрахунками зменшила б корпораційні податки на 8.9 біл. дол. протягом наступних п'ятьох років.

У БУДАПЕШТІ ЗАКІНЧИВСЯ десятий щорічний семінар командування збройних сил НАТО в Европі. Він вперше проводився в країні, що не є членом Північно-Атлантичного Союзу. У семінарі взяли участь верховний головнокомандуючий збройними силами НАТО в Европі Джан Шалікашвілі, представники Східньої Европи, країн СНД, Балтії і Грузії. Обговорювалися проблеми, зв'язані з конфліктами на Балканах і в Закавказзі, а також справа про можливе поширення НАТО включенням держав Східньої Европи.

Мова...

(Закінчення зі стор. 1)

українською мовою із додатком декількох поезій, які віддавали настрій цілої постановки.

Успіх того експериментального театру в Харкові піднесла ще й участь у фестивалі творця театру „Ля Мама" в Ню Йорку Еллен Стюарт, яка у своєму телевізійному інтерв'ю підкреслила куріоз, що про Леся Курбаса знають може більше у Ню Йорку, як в його рідному місті, дарма, що пізнали його неукраїнці.

Як прихильно і з признанням ставиться американська театральна публіка але й критика до експерименту В. Ткач доказує рецензія на „Сліпий зір" у щоденнику „Вілледж Войс", де читаємо, що важко було надіятися на успіх п'єси, зміст якої спирається на спілкуванні двох так різних культурних контрастів як українська і японська. Але, на думку рецензента „Сліпий зір", це немов балет без танцю або фантазія створена модерним Ватто, „Що 'Сліпий зір' виведений взагалі", — пише Родерік Файбер — „це немов мале чудо, а що виведений так добре це щастя".

Група „Яра" в часі відвідин України, біля Театру ім. Карпенка Карого в Києві.

Після двох тижнів успіхів на сцені театру „Ля Мама" в Ню Йорку українські співактори „Сліпого зору" від'їхали додому, до Києва. Розмовляючи з ними перед їхнім від'їздом, ми питали про враження з першого перебування на американській землі та про їхні дальші пляни. Враження були дуже гарні, і ані Олі, ані Миколі ніяк не перешкоджало незнання англійської мови. Вони почувалися в театральній атмосфері групи „Яра" так добре, немов зросли в ній від початків їхньої акторської праці.

Шкода було від'їжджати, тим більше, що дальші пляни в театрі „Будьмо", як і взагалі в театрі під сучасну пору в Україні, не дуже оптимістичні з уваги на загальну економічну та політичну ситуацію.

Коли шлунок не є повний — театральне мистецтво стоїть на дальшому пляні і здається публіка, яка завжди в Україні виповняла усі вистави, тепер трохи збайдужіла до театрального мистецтва. Надіймося, що це лише переходовий час і молоді актори знайдуть знову повні руки праці.

